



MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN



AVION noviny

Čítárny a kavárny AVION|NOIVA Městské knihovny v Českém Těšíně, která navazuje na tradici legendární kavárny Avion z let 1933-1939



Číslo 1. příloha

V Českém Těšíně 30. listopadu 2013

Osobnosti města Těšín

Ve městě Těšíně a později také v Českém Těšíně žilo mnoho významných osobností spojených s rozvojem obou měst, jejich kulturou, vědou a prací pro veřejnost. Pro jedny to bylo rodné město, ve kterém strávili celý život, pro jiné to bylo přechodné působiště. Mnoho z nich zde mělo své kořeny, ale proslavili se někde jinde. Předkládaný soupis vznikl na základě dostupných biografických slovníků a uznání jeho autorek. Osobnosti byly vybrány bez ohledu na jejich národnost a náboženskou nebo politickou příslušnost. Vynechány byly osoby žijící a osoby zabývající se výlučně problematikou politickou a národnostní.



Albert Kazimír August Sasko-těšínský (1738 Moritzburg – 1822 Vídeň)

Těšínský vévoda, manžel Marie Kristiny Habsbursko-Lotrinské, dcery Marie Terezie, která získala Těšínské knížectví jako věno r. 1766. Jako první z těšínských knížat se po vymření piastovské dynastie zabýval osudy knížectví, několikrát v Těšíně pobýval. Výrazně zvětšil majetek Těšínské komory, založil hutě v Ustroni (1771) a Bašce u Frýdku (1806). Mecenáš umění, zakladatel největší sbírky grafiky a kreseb na světě – Albertiny ve Vídni.



Alt Jakob (1789 Frankfurt nad Mohanem – 1872 Vídeň)

Malíř – krajinář a litograf, malíř mnoha měst Rakouska, Itálie a Německa, autor topografické mapy a vyobrazení Těšínska.

Alžběta Lukrécie (1599–1653)

Těšínská kněžna, poslední z rodu Piastovců, r. 1625 nečekaně zemřel Alžbětin bratr, poslední těšínský Piastovec Fridrich Vilém, jako dědičná kněžna po něm Alžběta převzala území Těšínska. Během její vlády bylo Těšínsko několikrát zplundrováno vojsky v průběhu třicetileté války.

Aškenazy Ludvík (1921 Český Těšín – 1986 Bolzano)

Spisovatel, reportér a rozhlasový pracovník, pocházel z česko-židovské rodiny, po vypuknutí 2. světové války evakuován do Kazachstánu, kde působil jako středoškolský učitel, pak vstoupil do čs. armády v SSSR a zúčastnil se s ní bojů o Sokolovo. Po válce zaměstnán v Československém rozhlasu jako reportér a politický komentátor ze zahraničí, literárně činný – k významným patří reportáže ze světa a rozhlasové hry. Roku 1968 emigroval do Německa.



Báča Ladislav (1908 Rohozná – 1991 Český Těšín)

Pedagog, národopisec, vlastivědný pracovník a zakladatel českotěšínského muzea, od r. 1930 výpomocným učitelem v Českém Těšíně, do počátku 2. světové války působil na základních školách v Nýdku a Jablunko-

vě, po válce se vrátil zpět do Českého Těšína; r. 1948 založil českotěšínské muzeum, pracoval tam denně mimo svou pedagogickou činnost, trvale začal pracovat až v důchodu od 1963. Založil časopis Zprávy muzea v Českém Těšíně (1954), které redigoval a doplňoval texty a kresbami. Byl spoluzakladatelem vlastivědného časopisu Těšínsko (1957). Byl inspirátorem národopisných slavností v Dolní Lomné.

Bernacik Henryk (1911 Krakov – 1983 Těšín)

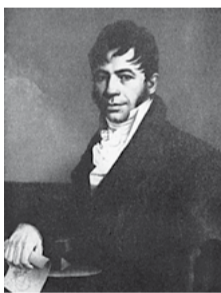
Lékař, vynikající porodník. Byl vedoucí Oddělení Ginekologicko-Položnickeho nemocnice sester Alžbětinek a Szpitala Śląskiego v Těšíně. Patřil k přímým účastníkům události v září r. 1939. Po 2. světové válce byl radním Miejskiej Rady Narodowej v Těšíně. Nadšený sběratel a bibliofil.

Białkowska Józefina (1901 Těšín – 1987 Těšín)

Modistka, majitelka obchodu s klobouky nazývaná arbitrem elegantiorum (rozhodčí vkusu, krásy a elegance) a První Dáma Těšína. Svůj obchod a dílnu měla na Hluboké ulici (ul. Głęboka).

Biermann Gottlieb (1824 Bratislava – 1901 Praha)

Středoškolský profesor, vlastivědný pracovník, historik Slezska, autor studií o historii Těšínska, od roku 1856 vyučoval na evangelickém gymnáziu v Těšíně, v letech 1871–1873 jeho ředitelem. Po vytvoření c. k. spojeného státního gymnázia odešel do Prahy, kde se stal ředitelem na malostranském gymnáziu, obdržel titul školního rady a univerzita ve Vratislavi mu 1875 udělila Dr. h. c. (čestný doktorát).



Božek Josef (1782 Běry – 1835 Praha)

Vynálezce, mechanik a konstruktér, známý především konstrukcí prvního parovozu v českých zemích; absolvent těšínského gymnázia, kde také sestrojil své první mechanismy, od r. 1803 studoval matematiku a mechaniku v Brně, r. 1804 odešel studovat do Prahy, kde se rovněž vyučil hodinářem. První model postřihovacího stroje pro výrobu sukna či kapesní hodinky vlastní konstrukce sestrojil Božek již v Brně nebo v Těšíně, zejména proslul jako konstruktér parních strojů.

Brozek Ludwik (1907 Karviná – 1976 Těšín)

Knihovnik, bibliograf, novinář. Byl členem mnoha společenských a vědeckých organizací, také kurátorem Muzeum Miejskiego v Těšíně a vedoucí Oddělení Zabytkowego Biblioteki Śląskiej tamtéž. Publikoval asi 500 studií a článků týkajících se Těšínska. Vlastnil knihovnu čítající asi 15 tisíc svazků (hlavně silesiak).

Byrtus Jan (1935 Mosty u Jablunkova – 1992 Ostrava)

Fotograf, pocházel z rázovitého jižního Těšínska, prostředí zanechalo hluboký vliv na jeho představivost a estetické myšlení. Většinu života prožil v Českém Těšíně. K profesionální fotografii se dostal po nastoupení na místo fotografa (dokumentaristy) do Třineckých železáren (1966), kde setrval až do náhlého skonu. Zde začala jeho umělecká činnost, nejprve převážně dokumentační, později stále více zaměřená na přírodu, krajinu a pracovní motivy.



Cselesta Karel František baron (1730 Těšín – 1796 Těšín)

Majitel vesnic Jílovnice a Kyselov, syn Karla Václava a Karolíny Františky Marklovské. Zakladatel internátní školy pro chudé šlechtické syny, kteří studovali na těšínských gymnáziích.



Čížková Blandina (1859 Řisuty – 1925 Místek)

Redaktorka, vydavatelka Novin Těšínských. S jejím jménem je těsně spjata veškerá národní obrozenecká práce na Těšínsku, 1894 byla pověřena poslancem Věnceslavem Hrubým vydáváním Novin Těšínských, prvního českého listu na Těšínsku, působila ve Slezské matici osvěty lidové a podílela se na výpravě národopisného vlaku z Těšínska na Národopisnou výstavu v Praze v roce 1895, organizovala výstavy ručních prací.



Demel von Elwehr Leonhard (1856 Těšín – 1915 Těšín)

Starosta města, absolvoval právnická studia na univerzitách ve Vídni, Štýrském Hradci a Heidelbergu. Začal pracovat jako obhájce v otcově advokátní kanceláři v Těšíně. Po otcově smrti se r. 1892 stal voleným starostou (1892–1908 a 1913–1915), r. 1895 zvolen do poslanecké sněmovny Říšské rady ve Vídni, inicioval změny v rozvoji města (elektrifikace, tramvajová dráha aj.), za své zásluhy byl vyznamenán Řádem železné koruny III. třídy.

Fasal Moritz (1841 Těšín – 1919 Těšín)

Podnikatel, městský radní, majitel likérky, nar. jako syn židovského obchodníka, spoluzaložil řadu hospodářských organizací. Jeho firma, jež od roku 1868 vyráběla ovocné šťávy, rosolky a likéry. Výrobky získávaly mnohé ceny na státních a zahraničních soutěžích, mj. slavná Fasalovka a Jeřabinka (Jarzębinka). R. 1903 obdržel titul c. k. dvorského dodavatele. Působil v charitativní oblasti – zakladatel Školního krejcarového sdružení, pracoval v místním Červeném kříži, dlouholetý člen správy židovské náboženské obce v Těšíně.

Feitzinger

Rodina knihkupců, knihtiskařů, nakladatelů a radních, od r. 1875 založili v Těšíně nakladatelství, ke kterému připojil r. 1880 obchod knihami, papírem a školními potřebami. S rozvojem technologie barevného tisku, na přelomu 19. a 20. století, začali vydávat barevné pohlednice, zejm. lázeňských a turisticky frekventovaných míst v monarchii – stali se téměř monopolními producenty.



Fragner Jaroslav (1898 Praha – 1967 Praha)

Architekt, malíř a designér, studoval na Fakultě architektury Českého vysokého učení technického v Praze (1917–1922), studia dokončil u prof. J. Gočára (1934–1935). V letech 1945–1967 působil jako profesor architektury na pražské Akademii výtvarných umění. Od poloviny 20. let byl stoupenec funkcionalistické architektury (budova českého gymnázia v Českém Těšíně). Autor řady nových staveb v Kolíně, Praze. Věnoval se i rekonstrukcím a úpravám památek.

Fulda Eugen Friedrich (1872 Těšín – 1942 Těšín)

Architekt, stavitel, vystudoval Vysoké školy technické v Brně, Vídni a Štýrském Hradci. R. 1903 převzal od otce vedení firmy, značně ji zvelebil a rozšířil. Pracoval především pro velké hutní a báňské závody a obce – podle projektu Ferdinanda Fellnera městské divadlo v Těšíně (1909–1910), budova justičního paláce v Těšíně, hotel U hnědého jelena v Těšíně na náměstí (1911–1912), arciknížecí lovecký zámeček ve Visle, evangelický kostel v Českém Těšíně (1927).

V letech 1927–1930 vystavěl řadu činžovních domů tamtéž a r. 1928 turistickou útulnu na Skalce v Mostech u Jablunkova.

Gavenda Ota (1919 Těšín – 2003 Třinec)

Skautský vedoucí známý pod přezdívkou bratr Harry, celý život zasvětil práci s mládeží a propagaci sportu. Organizoval soutěže, pracoval s mládeží, psal články do novin a časopisů, trénoval různé sporty, pořádal v Junáku

tábory, od r. 1945 až do likvidace Junáka v 50. letech vůdce 1. oddílu skautů a střediska Český Těšín, r. 1947 na světovém Jamboree ve Francii vůdce 1. oddílu – Slezsko; založil atletický oddíl, ale i oddíly košíkové, horolezectví, lukostřelby, kanoistiky a orientačního běhu. Vychoval řadu vítězů světových šampionátů, zorganizoval např. Běh Terryho Foxe, Český olympijský výbor mu udělil hlavní cenu Fair play (1994), byl přijat do Svojsíkova oddílu (1997), což je největší skautské vyznamenání. K uctění jeho památky byl v rámci I. kola I. Národní ligy v atletice vyhlášen r. 2004 štafetový běh na 4 x 400m mužů Memoríalem Otty Gavendy.



Grodecký Melichar (1584 Těšín – 1619 Košice)

Mučedník a patron ostravsko-opavské diecéze. Narozen v měšťanské rodině Grodeckých. Studoval u jezuitů ve Vídni a v Brně, kde k nim vstoupil do noviciátu (1603), po dalších studiích v Praze a ve Štýrském Hradci vysvěcen na kněze (1614), působil v klementinské koleji a jako ředitel ústavu pro chudé žáky, za stavovského povstání poslán do Košic (1618). Po obsazení Košic vojáky sedmihradského knížete Gabriela Bethlena byl zatčen a umučen. R. 1905 blahoslaven a r. 1995 prohlášen za svatého.

Haase Theodor (1834 Lvov – 1909 Těšín)

Pastor, politik, vydavatel novin a redaktor, absolvoval teologická studia ve Vídni, Göttingen a v Berlíně. Pastor v Bílsku a Těšíně, poslanec Slezského zemského sněmu v Opavě a rakouského parlamentu ve Vídni. Iniciátor stavby evangelické nemocnice v Těšíně, vydavatel Neue protestantische Blätter a Schlesische Post, od r. 1893 čestný občan města Těšina.

Hapala Zdeněk (1905 Místek – 1971 Český Těšín)

Loutkář, výtvarník, režisér, od útlého mládí nadšenec loutkového a ochotnického divadla. V 1939–1945 odvelen k československé vojenské misi pro Balkán, Blízký a Střední východ. Zakotvil v Jeruzalémě, kde založil putovní loutkovou scénu Bajka na Středním východě. Od r. 1945 pracoval u Československého filmu v Praze. Od r. 1950 působil v Těšínském divadle, iniciátor vzniku řady loutkových scén. Podílel se rovněž na dramaturgické a režijní práci, (1958–1962) navrhoval a realizoval loutky a scény pro Teatr lalek Bajka.

Hilgert Ludvík (1895 Kyjov – 1967 Praha)

Architekt, v letech 1918–1921 absolvoval Školu architektury na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze u prof. Plečnika. Od r. 1924 samostatným projektantem, zaměřoval se především na školské stavby. Představitel tzv. emocionálního funkcionalismu. V Českém Těšíně spoluautor architektonicky zdařilého sídliště ONV realizovaného 1947–1949.



Hinterstoisser Hermann (1861 Aigen u Salzburku – 1932 St. Jakob in Defreggen)

Chirurg, gynekolog, ředitel nemocnice v Těšíně, ředitel evangelické nemocnice (pozdější

Szpital Śląski) v Těšíně, radní města Těšina, organizátor zdravotní péče na Těšínsku, člen zdravotních výborů v Opavě a Vídni, autor odborných publikací z oboru chirurgie, člen a předseda společnosti Verein ostschlesischer Ärzte v Těšíně, Deutscher Verein a dalších, od r. 1917 čestný občan města Těšina.

Hławiczka Andrzej (1866 Děhylov – 1914 Těšín)

Hudebník, novinář, učitel na evangelických školách v Ustroni a Těšíně. Hudbu studoval v Lipsku, varhaník, dirigent, autor článků z oblasti hudby ve Slezsku. Vydal několik zpěvníků, redaktor hudebního oddělení novin Zwanie Śląskie, Miesięcznik Pedagogiczny.



Hohenecker Ludwig (1807 Memmingen – 1864 Těšín)

Geolog, průkopník průmyslu na Těšínsku. Vystudoval práva, ekonomii a báňskou problematiku na univerzitě v Mnichově a ve Freibergu. V letech 1839–1864 ve službách arcivévodě Karla v Těšíně, ředitel horních a hutních závodů. Zde se plně rozvinul jeho technický a podnikatelský talent – zmodernizoval hutní závody Těšínské komory (vysoké pece v Třinci, Bašce a Węgierskiej Górcze). Propagátor spojení Těšínska se světem železnice. Iniciátor vzniku hutních provozů v Ustroni (1852) a Karlově Huti v Lískovci (1855). R. 1861 sestavil první geologickou mapu Moravskoslezských Beskyd, která vyniká velkou přesností.

Horak Franciszek (1906 Rostropice – 1976 Těšín)

Hodinář, zlatník – znalec techniky filigránu, vyučen u bratří hodinářů Hemschikových v Bílsku, tovaryš u hodináře a klenotníka Karla Pfeifera v Těšíně, majitel zlatnické dílny a výrobce filigránových šperků k těšínskému kroji.

Hrubý Věnceslav (1848 Horní Libochová – 1933 Opava)

Právník, filolog, historik a redaktor Novin Těšínských. Po příjezdu na Těšínsko se výrazně zapojil do národnostně buditeckého boje. R. 1882 spoluzakladatelem spolku Snaha, který podněcoval k zakládání čes. škol, knihoven, spolků, vydávání časopisů. Zasloužil se o vydávání prvních českých novin na Těšínsku (Noviny Těšínské). Z jeho popudu vznikl r. 1898 kulturně školský spolek Matice osvěty lidové pro knížectví těšínské se sídlem v Těšíně a později ve Slezské Ostravě. Podílel se i na vzniku Pobeskydské turistické jednoty slezské.

Chambrez de Rives Ignác (1758 Holešov – 1835 Brno)

Malíř, architekt, teoretik architektury, radní města Těšina, učitel kreslení ve škole v Těšíně a Krakově (1803–1807), učitel architektury na Jagellonské univerzitě (1807–1812), působil také na univerzitě ve Lvově. Během svého pobytu v Těšíně maloval portréty zdejších osobností, pohledy na město a obrazy s náboženskou tematikou.

Chlebowczyk Józef (1924 Karviná – 1985 Szopopol)

Historik, přednášející profesor, asistent na katedře historie Gospodarczej Szkoły Głównej Planowania i Statystyki, ekonom podniku Cieszyńskie Zakłady Dziewiarskie, učitel na škole Technikum Budowlane v Těšíně, zaměstnanec Instytutu Historii Śląska Polskiej Akademii Nauk, pracovník Instytutu Śląskiego v Katovicích, prorektor pobočky

Uniwersytetu Śląskiego v Těšíně, spoluzakladatel Polskiego Towarzystwa Historycznego. Na svém kontě má řadu monografií, studií a odborných prací.

Iwanek Witold (1930 Czechowice – 2001 Těšín)

Historik umění, dlouholetý zaměstnanec a ředitel Muzeum Śląska Cieszyńskiego v Těšíně, autor mnoha článků a publikací.



Jandaurek Heinrich (1850 Těšín – 1912 Těšín)

Fotograf. Profesionální zkušenosti získal ve Vídni. Svůj ateliér měl v Těšíně do r. 1945 na Hluboké ulici č. 62 (ul. Gleboka). V r. 1900 mu byl udělen titul c. k. dvorní fotograf, jeden z nejslavnějších fotografů v Těšíně.

Jastrzembki Henryk (1812 Jablunkov –?)

Malíř, úředník, studoval na Akademii výtvarných umění ve Vídni. Namaloval několik akvarelů, na kterých ztvárnil venkovské a městské obyvatelstvo Těšínského Slezska. Akvarely byly dále šířeny jako pohlednice, které vytiskla Feitzingerova tiskárna.

Kabeš Jaroslav (1897 Jaroměř – 1964 Praha)

Architekt, žák Jana Kotěry. Spoluautor (s Ludvíkem Hilgertem) architektonicky zdařilého sídliště ONV realizovaného 1947–1949.

Kalus Václav (přelom 16. a 17. stol.)

Malíř narozený pravděpodobně v Bytomi. Autor malovaných deskových epitařů Joachima Bludovského a Jana Żywieckiego a pravděpodobně mnoha dalších děl. Představitel manýrismu na Těšínsku.

Kantor Adolf „Bolko“ (1910 Horní Suchá – 1992 Ustroň)

Boxer, organizátor tělovýchovy. Sportovní kariéru započal v Třinci, mistr Polska ve středně těžké (1933) a těžké váze. Během 2. světové války průzkumník 4. Pulku Strzelców Podhalańskich, vězeň koncentračního tábora v Dachau. V řadách II. Korpusu gen. Andersa bojoval u Monte Cassina a Boloně. Po 2. světové válce organizátor sportovního života po obou stranách Olše, trenér boxerů a zápasníků klubů Piast-Těšín, Kolejarsz-Wodzisław, sportovního svazu Bielsko z Bílska-Bialé a Slavoj-Český Těšín, iniciátor a sponzor prvních lyžařských Zjazdów Gwiazdzistych (závod žáků všech polských škol na Záolší), milovník zvířat a přírody.

Karell Armand (1843 Těšín – 1915 Těšín)

Učitel, školský inspektor v okresech Těšín, Fryštát a ve Frýdku, ředitel Státního učitelského semináře v Těšíně, autor čítanek pro děti a učebnic německého jazyka. Studoval filozofii na univerzitě ve Vídni a Heidelbergu.

Karger Wiktor (1880 Těšín – 1976 Těšín)

Historik umění, muzejní pracovník. Absolvoval studia architektury na Technické univerzitě ve Vídni, studoval historii, dějiny umění, archeologii a etnologii na vídeňské univerzitě, pracovník muzea v Opavě (od r. 1913), kurátor Muzeum Śląska Cieszyńskiego v Těšíně, autor řady publikací z oblasti archeologie, numismatiky, historie kultury a umění a etnografie.

Kasperlik von Teschenfeld Mathias (1801 Dolní Bludovice – 1865 Těšín)

Právník, hospodářský reformátor, historik. Po ukončení studia práv absolvoval zemědělský kurz, který významně ovlivnil jeho další praktické zaměření. Od r. 1849 zastupující ředitel, od r. 1856–1865 ředitel správy statků Těšínské komory. R. 1864 obdržel šlechtický titul. Iniciátor řady reforem – mj. odvodnění podmačených pozemků, zavádění pěstování nových plodin, zdokonalování chovu dobytka. Zvláštní zájem měl o pěstování lnu – v Těšíně se přičinil o vybudování továrny na zpracování a výrobu lněné příze. Z jeho podnětu byly zalesňovány pastvou zničené horské louky v Beskydech. Pozornost věnoval také rozvoji železářského průmyslu, autor několika studií o Těšínsku.

Kaufmann Alois (1772 Vidnava – 1847 Těšín)

Právník, starosta a kronikář, patřil k předním představitelům veřejného života v Těšíně. Po studiích na těšínském gymnáziu odešel na práva do Prahy, r. 1804 se vrací zpět do Těšina. Úředník a právní rada na těšínské radnici, 1814–1847 starosta města, zajímal se jak o historii Těšina, tak i celého knížectví. Jím uspořádaný městský archiv se stal základem pro jeho kronikářské dílo. Kronika města Těšina zachycuje historii města v letech 810–1822.

Kohn

Rodina průmyslníků a obchodníků vlastníci firmu, která se zabývala výrobou nábytku, záplek a obchodem dřevem. Továrna na ohýbaný nábytek Jacob & Josef Kohn se sídlem ve Vsetíně, později ve Vídni, měla mnoho poboček, mimo jiné také v Těšíně od r. 1871.



Konczakowski Bruno (1881 Těšín – 1959 Videaň)

Obchodník, sběratel militarií a uměleckých děl. Praktické zkušenosti v obchodě získal ve Vídni a Štýrském Hradci. Majitel soukromého muzea starých zbraní, keramiky, uměleckých děl a historické knihovny. V průběhu 2. světové války uvězněn několik měsíců v koncentračním táboře v Dachau, člen klubu Koło Przyjaciół Wawelu a Koło Miłośników Dawnej Broni i Barwy Muzeum Narodowego v Krakově, jeden z největších evropských sběratelů v meziválečném období. Část jeho sbírky je uložena v Muzeum Śląska Cieszyńskiego v Těšíně a Muzeum Wojska Polskiego ve Varšavě. Nejdůležitější části sbírky lze najít v Państwowych Zbiorach Sztuki na hradě Wawel v Krakově.

Kornhäusel Joseph (1782 Videaň – 1860 Videaň)

Architekt, od r. 1808 člen Akademie výtvarných umění ve Vídni. Působil převážně ve Vídni a okolí, mimo jiné ve službách arcivévodě Karla Těšínského. Dokončil zámek v Hnojníku, Dolních Bludovicích a lovecký zámek na Zámeckém vrchu v Těšíně. Projektovatel výstavbu radnice a divadla v Těšíně, autor přestavby románské rotundy na Zámeckém vrchu v Těšíně.



Koždoň Josef (1873 Horní Lištná – 1949 Opava)

Učitel, starosta města Český Těšín v letech 1923–1939, v letech 1907–1927 poslanec Slezského zemského sněmu v Opavě. R. 1909 založil politickou stranu Schlesische Volkspartei (Slezskou stranu lidovou). Založil a redigoval

stranický časopis Ślązak (1909–1919), inicioval vydávání Śląskiego Kalendarza Ludowego. Jako starosta Českého Těšína, pro nově vznikající město v obtížném období, významně přispěl k jeho rozvoji a vzniku mnoha veřejných institucí.



Králová Jiřina

(1911 Lazy u Orlové – 1998 Český Těšín)

Národopisná pracovnice, etnografka. Od r. 1945 se věnovala národopisné práci. Od r. 1956 působila v Českém Těšíně, kde začala spolupracovat s Muzeem Těšínska. Věnovala se dokumentaci a kompletaci lidových sbírek. Etnograficky prozkoumala všechny národopisné oblasti Slezska od opavského pohraničí až po horalské Jablunkovsko, soustředila se také na výzkum Lašska a v příhraničí sousedního Polska a Slovenska. Spolupracovala s řadou národopisných souborů, podílela se na národopisných slavnostech Slezské dny v Dolní Lomné. Velkou část svých sbírek a rekonstrukcí věnovala Muzeu Těšínska.

Krywalski Jerzy

(?)

Podnikatel, který na konci 19. století založil v Těšíně malou továrnu na hudební nástroje. Vyráběl velmi ceněné strunné nástroje, ale taky plechové a foukací harmoniky.

Kubisz Tadeusz

(1880 Hnojník – 1964 Těšín)

Fotograf, umělecký fotograf, majitel věhlasného fotografického ateliéru v Těšíně.

Laštůvka Hubert

(1906 Karviná – 1975 Český Těšín)

Vlastivědný pracovník, organizátor kulturní a osvětové práce na Těšínsku. Před 2. světovou válkou ředitelem českotěšínské Občanské záložny. Jako finanční odborník působil i během války. R. 1945 se vrátil na Těšínsko a byl pověřen obnovou peněžnictví, stanul v čele místní spořitelny. Již před válkou velmi schopný organizátor, systematicky vytvářel podmínky pro ostatní kolegy zabývající se vlastivědnou a historickou prací. Iniciátor přípravy a realizace Výstavy Těšínska 1955, festivalu Těšínské jaro 1956. R. 1956 byl ze zdravotních důvodů předčasně penzionován, přesto se i nadále zapojoval do vlastivědné práce (časopis Těšínsko, národopisné slavnosti Slezské dny v Dolní Lomné a další).



Londzin Józef

(1862 Zábřeh – 1929 Těšín)

Katolický kněz, aktivně se podílel na polském národním hnutí. Studoval teologii v Olomouci, stal se kaplanem ve Strumění, Meziříčí a Těšíně. Redaktor a vydavatel Gwiazdki Cieszyńskiej, předseda hlavního výboru Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego. Poslanec vídeňského parlamentu, poslanec polského sněmu, spoluzakladatel a jeden z předsedů Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. Senátor, starosta Těšína. Zakladatel společnosti Opieka nad Kształcą się Młodzieżą im. bł. Melchiora Grodzkiego, předseda Dziedzictwa błogosławionego Jana Sarkandera dla ludu polskiego na Śląsku. Předseda turistického spolku Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Beskid Śląski v Těšíně, zakladatel Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Autor bibliografie literatury tištěné na Těšínsku, autor prací o historii církve a školství, majitel knihovny.

Marcinkowa Janina

(1920 Těšín – 1999 Těšín)

Choreografka, etnografka, spoluzakladatelka a první ředitelka souboru Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej. Sbírala lidové tance, připravovala scénáře pro vystoupení kromě jiných souboru Śląsk. Autorka četných popisů tanců, kinematografických záznamů a scénických a choreografických prací.

Matter Alfons

(1853 Těšín – 1947 Hlívce)

Podnikatel, stavitel mnoha budov na Stalmachově, Sienkiewiczově ulici, na ul. ks. Świeżego a ul. Jordana – tzv. Materówka. Majitel cihelny na ulici 3. května v Těšíně a v Ropici. Veřejně aktivní, člen místních spolků např. Klubu Techników, Czytelni Niemieckiej, Towarzystwa Strzeleckiego, dlouholetý velitel, inspektor a čestný člen sboru dobrovolných hasičů v Těšíně. Zemřel v období repatriace.

Michejda Oskar

(1885 Bystřice n. Olší – 1966 Těšín)

Pastor, studoval teologii ve Vídni, Halle a Berlíně. Kaplan v Skočově, pastor v Bystřici n. Olší a Třinci, superintendentem Augsburgské církve evangelické ve východním Slezsku v ČSR. Radní Národní rady Těšínského knížectví. Předseda spolku Towarzystwo Ewangelickiej Oświaty Ludowej na Těšínsku, člen Macierzy Szkolnej v Československu, redaktor týdeníku Ewangelik. Vězeň koncentračních táborů Dachau a Mauthausen-Gusen. Po 2. světové válce pastorem v Těšíně, seniorem těšínské diecéze. Člen Polskiego Towarzystwa Historycznego. Vynikající kazatel, mnoho jeho kázání vyšlo tiskem, autor také biografických studií.

Měšek I.

(1252/1256 – 1315/1316)

Těšínský kníže, nejstarší syn Vladislava I., opolského knížete. Když Vladislav I. zemřel (1281) bylo Opolsko rozděleno mezi jeho syny – Měšek I. obdržel spolu s bratrem Přemyslem Ratibořsko. Spolu bratři vládli až do r. 1290, kdy si Měšek odtrhl Těšínsko a Osvětimsko. Stal se tak zakladatelem těšínské linie Piastovců. Rozvíjel intenzivní kolonizační politiku, podporoval rozvoj měst – Těšín, Osvětim, Zátor, Bílsko, Skočov a Fryštát obdržel městská práva různého významu. Po jeho smrti knížectví rozděleno mezi jeho syny – Kazimír obdržel Těšínsko a Vladislav zase Osvětimsko. Jeho dcerou byla Viola Těšínská.



Münzberg Ida

(1876 Strítěž – 1955 Český Těšín)

Malířka, její otec byl arciknížecím lesmistrem lesní správy. Byla silně ovlivněna prostředím těšínského Pobeskydí, které později věrně malovala. V letech 1903–1911 navštěvovala uměleckou školu pro paní a dívky, poté uměleckou akademie ve Vídni, zejména obory malířství a kreslení. Po studiích působila jako profesorka kreslení na dívčím lyceu v Těšíně. Po r. 1920 se usídlila v Českém Těšíně, kde žila ve skromných poměrech. Soukromě vyučovala kreslení a malbě – k nejčastějším patřily portréty, vytvořila však i řadu zdařilých zátiší. Jako dosud jediná výtvarnice namalovala hvězdnatek čemeřicovou (Těšíňanka).

Nigrini Jonáš

(?–1737)

Učitel na těšínském evangelickém gymnáziu. Autor první podrobné mapy Těšínska. Z blíže neznámých důvodů zatčen a po zaplacení kauce va výši 100 dukátů, opustil Těšín a vrátil se do Uher, odkud pocházel.

Niedoba Karol

(1864 Těšín – 1947 Těšín)

Malíř, učitel, nazývaný malířem těšínské krajiny. Žil v těšínské čtvrti Nowe Miasto v domě Pod kaštanem. Je autorem řady akvarelů, kreseb a olejomalb, skic, návrhů stropních maleb, portrétů a především krajin z okolí Těšína a Sudet.

Nitra Henryk

(1891 Soběšovice – 1948 Těšín)

Sochař, malíř, absolvoval střední sochařskou školu ve Valašském Meziříčí. Ve studiích pokračoval ve Vídni, Mnichově, Moravské Ostravě, na Akademii výtvarných umění v Krakově, Poznani a Berlíně. Před válkou žil v Žermanicích a Bludovicích, po válce se usadil v Těšíně. Námětem jeho děl byl člověk a jeho práce: horníci, hutníci, zemědělci. Také tvořil nábytek, zařízení kostelů, oltáře a reliéfy. Člen mnoha umělecky tvůrčích organizací.

Onderek František

(1888 Bruzovice – 1962 Český Těšín)

Římsko-katolický duchovní. V letech 1908–1912 absolvoval teologická studia ve Vidnavě. Vysvěcen byl r. 1912, první kaplanské místo získal v Jeseníku. R. 1921 získal titul ThDr., titul papežského domácího preláta (Msgr) v r. 1936. R. 1945 ustanoven zvl. arcibiskupským pověřencem pro správu sjednocené československé části vřatislavské diecéze se sídlem v Českém Těšíně. R. 1947 jmenován apoštolským administrátorem nově utvořené Apoštolské administratury se sídlem v Českém Těšíně.

Peter Anton

(1831 Jánský Vrch u Javorníku – 1898 Těšín)

Učitel, historik, úředník. Studoval filologii v Olomouci a ve Vídni. Působil jako učitel v Opavě a školní inspektor v Jeseníku. Poté byl ředitelem Státního učitelského semináře v Těšíně, okresním školním inspektorem a redaktorem vzdělávacího časopisu Schlesisches Schulblatt. Autor studie o historickém vývoji Těšína.

Polczkova Barbara

(1921 Varšava – 1994 Těšín)

Etnografka, historička – archivářka, novinářka. Absolventka etnografie na Jagellonské univerzitě v Krakově, doktorka humanitních věd. Pracovala v Muzeu Śląska Cieszyńskiego v Těšíně a následujících letech stála v čele Muzeu Beskidzkiego ve Visle. V letech 1978–1987 byla vedoucí pobočky Archiwum Państwowego v Těšíně. Dlouholetá badatelka v oboru hmotné a duchovní kultury obyvatel Těšínska, autorka více než 130 článků z oblasti etnografie, historie a archivnictví. Její vědecký odkaz spravuje těšínská pobočka Archiwum Państwowego.



Polczek Bronislav

(1939 Horní Suchá – 2012 Praha)

Herec, začínal v Těšínském divadle. Poté vystudoval brněnskou Janáčkovu akademii múzických umění. Po dokončení pracoval jako technický pracovník. Prošel scénami v Uherském Hradišti, Mladé Boleslavi, Liberci a Pardubicích. Od r. 1988 působil v souboru činohry Národního divadla, kde ztvárnil na čtyři desítky rolí. Ve své filmografii má víc než 80 titulů, bohatá je především její seriálová část.

Popiołek Franciszek

(1868 Czuchów – 1960 Krakov)

Historik, učitel, vedoucí administrativní a pedagogický vedoucí internátu Macierzy Szkolnej v Těšíně, inspektor polských škol

a dětských domovů, ředitel Gimnazjum Polskiego, předseda Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Zástupce ředitele Muzeum Miejskiego v Těšíně, člen Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego, Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego a dalších. Knihovník a člen vedení Czytelni Ludowej v Těšíně, redaktor Miesięcznika Pedagogicznego, člen redakční rady časopisu Zanie Śląskie. Člen Komisyi Rządowej Śląska Cieszyńskiego a Tymczasowej Rady Wojewódzkiej v Katovicích. Autor mnoha článků a knih o historii Těšínska.

Prochaska

Rodina knihkupců, knihtiskařů, nakladatelů a radních. První tiskařskou dílnu založil v Těšíně v roce 1806 Fabian Beinhauer. Ještě téhož roku koupil jeho dílnu Tomáš Prochaska z Prahy, který je považován za skutečného zakladatele polygrafické tradice v Těšíně. Největšího rozmachu dosáhl závod ve druhé polovině 19. století, neboť v tomto období byla realizována jedna z největších investic do rozvoje podniku. Jednalo se jak o výstavbu nového moderního objektu pro tiskárnu (dnešní budova Těšínské tiskárny), tak o moderní strojový tiskový park. Podnik patřící v monarchii k největším a nejmodernějším byl v roce 1883 povýšen na c. k. doavatelskou firmu s označením K. und k. Hofbuchdruckerei. Ve vedení tiskárny se rodina střídala až do r. 1940, kdy podnik prodala.

Prokop Albin Theodor

(1835 Hustopeče – 1916 Těšín)

Architekt, od r. 1871 působil v Těšíně. V Těšínském Slezsku projektoval mnoho staveb, kromě jiného také tříneckou huť, farní kostel v Třinci a dřevěný kostel v Bystřici. Podílel se na obnově zámku ve Frýdku (1900). Patrně je autorem kapele sv. Terezie z Lisieux v Masarykových sadech v Českém Těšíně a nerealizovaného projektu studny na těšínském Rynku.

Prutek Georg

(1807 Těšín – 1875 Těšín)

Katolický kněz, učitel, komunální politik. Studoval filozofii a teologii na univerzitě ve Vídni. Jako duchovní působil ve Frýdku. Poté zástupcem ředitele v internátní škole barona Celesty, vychovatel hraběte Jiřího Besse a hraběte Alfreda Strachwitze. Učitel cizích jazyků, člen městské rady v Těšíně, poslanec Slezského zemského sněmu. Protože byl stoupencem reformních směrů v církvi, přišel do konfliktu s náboženskými autoritami a byl exkomunikován. Čestný občan Těšína a Frýdku.

Přemysl I. Nošák

(mezi 1332/36–1410)

Těšínský kníže, pocházel z dynastie slezských Piastovců. Patřil k předním diplomatům ve službách Karla IV. Za vlády Václava IV. dvorským sudím. R. 1383 vikářem Svaté říše římské, přesídlil do Frankfurtu nad Mohanem. Politické schopnosti a hospodárnost mu umožnily rozšířit jeho územní državy ve Slezsku – náležel k jednomu z nejsilnějších slezských Piastovců přelomu 14. a 15. století. Přídomek Nošák (polsky Noszak) získal díky své nemoci – dně, musel být nošen v křesle.

Raszka Jan

(1871 Ropice – 1945 Krakov)

Sochař a medailér. Studoval malířství, sochařství a medailérství na Akademii výtvarných umění ve Vídni. Kreslení a sochařství přednášel na Fakultě umění a řemesel na Wyższej Szkole Przemysłowej v Krakově. Byl ředitelem Szkoły Przemysłu Artystycznego v Krakově, prezidentem Związku Plastyków v Krakově, spoluzakladatelem spolku Towarzystwo Artystów Malarzy i Rzeźbiarzy Sztuki – Rodzina. Tvůrce monumentálních soch horníků a hutníků před budovou Akademie Górniczo-Hutniczej v Krakově a mnoha pomníků, mj. sochy Měška I. a Ślązaczki v Těšíně. Autor memoárů vydaných tiskem.

Reichert Alicja**(1870 Štětín – 1942 Auschwitz-Birkenau)**

Malířka, básnířka, spisovatelka, členka několika spolků: Červeného kříže, Towarzystwa Pracujących Kobiet, Żydowskiego Stowarzyszenia Dobroczyńnego Kobiet, spoluzakladatelka Hötzenendorfovy nadace těšínských žen, Polskiego Towarzystwa tatrzańskiego a řady dalších kulturních společností. Malovala portréty a zátíší. Některá její díla jsou uložena ve sbírkách Muzeum Śląska Cieszyńskiego v Těšíně. V Książnicy Cieszyńskiej se nachází několik svazků deníků s podrobnými zápisy událostí I. světové války. Zemřela v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau.

Reichmann Jacob**(? Mosty u Jablunkova – ?)**

Redaktor a vydavatel, spisovatel, publicista, básník pocházející z židovské rodiny z Mostů u Jablunkova. Doktorský titul získal na vídeňské univerzitě. V Těšíně vydával mj. polsky orientované německé noviny Teschner Zeitung (1894–1934), autor průvodců vydávaných od r. 1922 – Teschnerführer.

**Reiss Pavel****(16 stol.)**

Malíř, jeden z představitelů renesance na Těšínsku. Jeho obraz Poslední večeře signovaný PR 1587 se nachází v Muzeum Śląska Cieszyńskiego v Těšíně, triptych Ukřižování s podpisem PR 1588 v katolickém kostele v Bystřici nad Olší.

Rostal Max**(1906 Těšín – 1991 Bern)**

Houslový virtuóz, hráč na violu, pedagog, zván těšínským Paganinim. Pocházel z rodiny židovského obchodníka, na housle začal hrát v 5 letech. První veřejný koncert absolvoval v 6 letech. R. 1913 zahrál coby „záračné dítě“ pro císaře Františka Josefa I. Následovala hudební studia ve Vídni a Berlíně. Od r. 1924 sólová dráha korunovaná mnoha úspěchy. V letech 1944–1958 se usadil v Londýně, ale koncertoval po celém světě. R. 1958 navštívil poprvé a naposledy rodné město Těšín. V letech 1958–1991 přesídlil do Bernu ve Švýcarsku, kde založil nadaci učitelů hry na housle (European String Teachers Association).

**Scherschnik Jan Leopold****(1747 Těšín – 1814 Těšín)**

Katolický kněz, pedagog, bibliofil, zakladatel knihovny a muzea. Od r. 1762 studoval v Olomouci, kde vstoupil r. 1764 do jezuitského řádu. Působil v Brně, Březnici a Praze. Po zrušení jezuitského řádu (1773) pracoval v knihovně Klementina v Praze. V r. 1774 vysvěcen na kněze a o dva roky později se vrátil do Těšína. Působení v Těšíně je spojeno s pedagogickou činností – od r. 1787 efektem katolického gymnázia, od r. 1804 dozorce katolického školství na Těšínsku. Po požáru města r. 1789 se aktivně podílel na jeho obnově jako stavební inspektor a správce městských důchodů (pokladník). Psal latinsky a německy – historické a biografické studie, učebnice, majitel velkolepé knihovny, zakladatel muzea, prvního zařízení tohoto typu v habsburské monarchii, které je zpřístupněno veřejnosti (1802). Jeho knihovnické sbírky a rukopisy jsou dnes nejceněnější částí sběrů Książnicy Cieszyńskiej, další pozůstalost je součástí sbírek Muzea Śląska Cieszyńskiego.

Scholzová-Železná Helena**(1882 Chropyně – 1974 Řím)**

Sochařka, autorka Pomníku padlým v Českém Těšíně v Masarykových sadech. Studovala a pracovala ve Vídni, v Berlíně, v Paříži, v Bruselu, ve Florencii a v Římě. Raně mládí strávila na zámku svého otce Dr. Alberta Scholze v Třebovicích u Opavy. V roce 1914 přesídlila do Vídne a v roce 1922, po sňatku do Říma. Její díla imponují osobitým slohem, vycházejí z realismu, ale svědčí též o vlivech francouzského sochaře Auguste Rodina a umění italských quattrocentistů. Sochařsky portrétovala císařskou rodinu, a také Masaryka.

Schroeder Eduard**(1852 Těšín – 1928 Těšín)**

Knihovnik, učitel, veřejně činný. Vyučil se knihkupcem a působil v Bavorsku a Uhrách. Studoval ve Vídni. V Těšíně otevřel vlastní knihkupectví a čítárnu pro studenty. Vedl nakladatelství a byl redaktorem časopisu Central-Anzeiger für den öster.-ungarischen Papier-handel. Zakladatel soukromé obchodní školy v Těšíně, učitel v těšínských školách. Autor básní a řady vědeckých studií, např. učebnice ekonomie a základů teorie práva. Člen městské rady a Obchodní živnostenské komory v Opavě, člen řady místních spolků.

Sikora Adam**(1846 Horní Žukov – 1910 Budapešť)**

Polský národní činitel. Pracoval jako knihář. Od založení Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek r. 1873 pracoval v této instituci jako účetní až do své smrti (1910). Aktivní člen místních spolků – Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego, Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego Sokół, Czytelni Polskiej, Towarzystwa Domu Narodowego, Towarzystwa Pomocy Naukowej. Za své celoživotní úspory, 15 000 rakouských korun, zakoupil pozemek mezi Těšínem a Svibicí pro Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego, která zde nechala vybudovat park pro obyvatele města.

**Sláma František****(1850 Chotěboř – 1917 Brno)**

Právník, od r. 1878 pracoval v různých soudních funkcích na Moravě a ve Slezsku. V letech 1891–1911 poslancem Říšského sněmu, r. 1912 odešel do výslužby. Byl literárně činný od středoškolských let, publikoval v novinách a časopisech. V ilustrovaném Vlasteneckém putování po Slezsku (1886) se věnoval historickým, národopisným a kulturním poměrům v rakouském i pruském Slezsku. Autor populárních dějin Těšínska (1889), průkopník krajové historické prózy.

Stalmach Paweł**(1824 Bażanowice – 1891 Těšín)**

Organizátor polského národního hnutí na Těšínsku, redaktor, novinář. Studoval v Bratislavě a na vídeňské teologické fakultě. Účastník Slovanského sjezdu v Praze. Redaktor Tygodnika Cieszyńskiego, vydavatel a redaktor Gwiazdki Cieszyńskiej, iniciátor vydání Kalendarza Cieszyńskiego a Kalendarza Polskiego. Spoluzakladatel Spolku studujících polský jazyk, Czytelni Polskiej, Towarzystwa dla Wydoskonalenia się w Języku Polskim, Towarzystwa Rolniczego w Cieszyńsku, člen Wyzdialu Czytelni Ludowej, zakladatel a první předseda Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego. Básník, autor epické básně Bój na Dobropolu a lidové zpěvohry Cieszymir a polemických prací.

Stryja Karol**(1915 Těšín – 1998 Katovice)**

Absolvent učitelského semináře (1934) a hudební školy v Těšíně. Vystudoval Wyzdial Pedagogiczny Śląskiego Konserwatorium Muzycznego (1939) a dirigentský obor

na Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej v Katovicích (1951). Generální a umělecký ředitel a 1. dirigent Státní slezské filharmonie v Katovicích (1953–1990), umělecký ředitel a dirigent symfonického orchestru v dánském Odense (1968–1984). Docentem od r. 1984, člen mnoha hudebních společností.

**Szewczyk Andrzej****(1950 Katovice – 2001 Těšín)**

Umělec, malíř a pedagog. Studoval a později vyučoval na Uniwersytetu Śląskim v Těšíně, je spojován s galerií Miejsce. Jeho obrazy, grafiky a další umělecká ztvárnění jsou ve sbírkách mnoha polských a zahraničních galerií a muzeí. Patří k nejvýznamnějším umělcům druhé poloviny 20. století na území Slezska.

**Szymik Jan****(1930 Fryštát – 2011 Český Těšín)**

Etnograf, pedagog, básník, znalec kultury Těšínského Slezska. Byl autorem mnoha publikací z oblasti etnografie, např. Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim. Působil v národopisné sekci u ZG PZKO. Vítěz mnoha ocenění za ochranu kulturního dědictví.

Świerkiewicz Edward**(1808 Myślenice – 1875 Těšín)**

Malíř, polský národní a kulturní pracovník. R. 1843 se usadil v Těšíně. Působil jako učitel kreslení na dívčí škole, maloval náboženské motivy, portréty, krajiny a miniatury. Básník, pisatel románů a povídek, komedií a sloupků, člen ochotnického divadla (režisér, výtvarník a herec, mimo jiné v divadle u Czytelni Ludowej). Aktivní člen polského národního hnutí a delegát na Slovanském sjezdu v Praze. Velitel Národní gardy v Těšíně a důstojník rakouské armády.

**Třanovský Jiří****(1592 Těšín – 1637 Liptovský Mikuláš)**

Kněz, pocházel ze zámožné rodiny z Třanovic u Českého Těšína. Od r. 1607 studoval na univerzitě ve Wittenbergu, od r. 1611 učitelem na gymnáziu při chrámu sv. Mikuláše v Praze, od r. 1614 se stal rektorem školy v Holešově na Moravě. Od r. 1616 farářem ve Valašském Meziříčí. Kromě rektorství se podílel i v literátském spolku za účelem chrámového zpěvu. Po Bílé hoře se vrací do Těšína. Od r. 1626 je ve vyhnanství v Bilsku, r. 1630 odchází na Oravský zámek a r. 1631 se stává farářem v Liptovském Mikuláši. R. 1636 vychází v Levoči jeho kancionál Cithara Sancthorum (Písňe duchovní staré i nové), který obsahuje více než 400 písní staročeských, slovenských, přeložených z němčiny a latiny a 90 vlastních skladeb. Kniha je vrcholným dílem tohoto protestantského učence a evangelického kazatele a zaujímá významné místo v evropské humanistické kultuře.

Tschammer Gottlieb Rudolf**(1711 Těšín – 1787 Těšín)**

Právník, advokát, bibliofil. Příslušník šlechtického rodu Tschammerů z Jiskřičína. Právník a pokladník evangelického sboru v Těšíně. Shromáždil obsáhlou sbírku knih, které v závěti odkázal knihovně evangelického kostela v Těšíně. Jako první daroval 1000 zlatých florénů

na provoz knihovny, které byly počátkem nadace podporující knihovnu.

**Thun und Hohenstein Gabriela von****(1872 Vídeň – 1957 Těšín)**

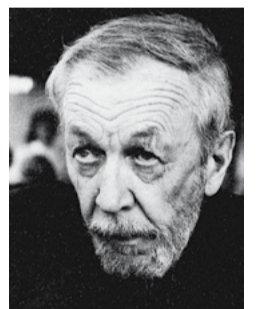
Představitelka šlechtického rodu usazeného na Těšínsku, jejím otcem byl Evžen Larisch-Mönnich. Vlastnila panství Velké Kunčice u Těšína. Aktivně se účastnila dění v charitativních a sociálních organizacích – předsedala Červenému Kříži v Těšíně, spoluzaložila dětský pavilon Szpitala Śląskiego v Těšíně. V r. 1910 obdržela titul čestného občana města Těšína.

Ullmann Viktor**(1898 Těšín – 1944 Auschwitz-Birkenau)**

Hudební skladatel. Pocházel z rodiny těšínského vysokého rakouského důstojníka. Vzdal se židovství, přešel na římsko-katolické vyznání. Od r. 1909 studoval ve Vídni, kde se věnoval studiu hudební teorie, skladby a klavírní hry. R. 1919 přesídlil do Prahy, kde studoval na pražské Německé hudební akademii a získal místo kapelníka pražského Nového německého divadla. Přijal československé státní občanství. V letech 1927–1929 byl kapelníkem opery v Ústí nad Labem. Usadil se v Curychu a ve Stuttgartu, kde si dokonce r. 1932 otevřel knižní obchod s literaturou a na čas zanechal dráhy hudebníka. Byl také literárně činný. Po nástupu Hitlera k moci se vrátil do Prahy, kde komponoval, většinou klavírní a písňové kompozice. V terezínském ghettu 1942–1944 napsal své vrcholné dílo, operu Císař Atlantidy. Zemřel v Auschwitz-Birkenau patrně v listopadu 1944.

Viola Těšínská**(1285/93–1317)**

Česká královna, dcera těšínského vévody Měška, z rodu těšínských Piastovců. O jejím dětství a mládí není příliš známo. R. 1305 uzavírá sňatek s posledním přemyslovským králem na českém trůnu Václavem III. Následujícího roku je Václav III. v Olomouci zavražděn. Poté žila mladá vdova v Praze a teprve r. 1316 uzavřela manželství s jedním z nejmožnějších českých šlechticů, Petrem z Rožmberka. O rok později však umírá.

**Vlácil František****(1924 Český Těšín – 1999 Praha)**

Režisér. Jádrem jeho tvorby je hraný film vyznačující se mimořádným výtvarným citěním v pojetí historické látky – např. Markéta Lazarová (1967), Údolí včel (1967), Adélina (1969). Za dlouhodobý umělecký přínos českému filmu získal Českého lva a Cenu na mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1998.

Wiedermann Alfred Anton**(1890 Těšín – 1971 Baden-Baden)**

Architekt. Od r. 1919 majitel projektové kanceláře v Těšíně. Vystudoval architekturu v Brně a ve Vídni. Autor četných projektů veřejných budov nejen na celém Těšínsku, ale také v Těšíně a Českém Těšíně, např. budova pojišťovny na Bílské ulici (ul. Bielska), Dom Žoňnerza. Projektovatel přestavbu hotelu U Zlatého Býka, školy v Masarykových sadech, pohřební síň na hřbitově v Českém Těšíně a velké množství vil a obytných domů po obou stranách řeky Olše.